

OPONENTSKÝ POSUDEK

Diplomové práce studentky Kristýny Cvejnové.

- Pískovcová socha alegorie ohně ze soboru živlů, exteriér, zámek Ploskovice.
- Štuková socha sv. Antonína Paduánského.
- Poprsí z alabastru.
- Teoretická práce.

29. KVĚTNA 2026

ZPRACOVAL

Mgr. Filip Novotný akademický sochař a restaurátor
Na Manínách 1237/38, 170 00 Praha. Tel:603461977

Studentka Kristýna Cvejnová ve stanoveném termínu provedla praktickou i teoretickou část státní zkoušky. Součástí díla jsou restaurátorské zprávy, které byly poskytnuty před obhajobou vlastní práce společně k posouzení.

Úkoly diplomové práce byly vybrány vhodně a pro studentku zajímavě. Dva druhy kamene a štuk. Různá poškození, velmi špatný stav jak po fyzické, tak umělecké stránce. Stav před restaurováním ukazuje i žalostný vývoj oprav a technologií použitých v průběhu 19. a 20. století, při zajištění těchto konkrétních uměleckých děl.

Snad stylově nejstarší se jeví štuková socha sv. Antonína, velmi zajímavé dílo jako, by ještě ze 17. století vytvořené někým se zkušeností spíše štukatérskou. Naopak pískovcová socha alegorie z Ploskovic je plně monumentální barokní dílo v duchu Berniniho iluzivního baroka. Drobné poprsí vytvořené z alabastru je do detailu zpracovaná interiérová dekorativní plastika.

Pískovcová socha alegorie ohně ze souboru ze soboru živlů, zámek Ploskovice.

Jako oponent jsem se při studiu díla seznámil s restaurátorskou zprávou z roku 1960, se současným stručným záměrem restaurování a následným závazným stanoviskem NPÚ. Navštívil zámek Ploskovice, abych přesně viděl situaci umístění památky v interiéru zámku. V průběhu prací jsem asi pětkrát konzultoval se studentkou Krystýnou Cvejnovou rozpracované práce. Dohledal jsem si některé velmi zajímavé archivní informace o situaci v Ploskovicích a několika barokních realizacích v okolí z podobného období a materiálu, studentce jsem informace předal. Na kontrolní dny jsem nebyl přizván. Překvapil mě stav díla před restaurováním a hrůzami jakými si památka musela projít.

Pískovcová socha alegorie ohně již není již umístěna na svém původním místě. V minulosti byla několikrát přemístěna a poškozena, ať už při úpravě zámku v polovině 19. století, tak po přenesení do exteriéru. Dnes stojí na pískovcovém kvádru v pěkně opraveném vstupním vestibulu zámku na důstojném místě. Velká okna, denní světlo, suché a čisté prostředí.

Po opravách v 19. století a restaurování v roce 1960 socha vypadala hrozně. Pokusy nějak fixovat zvětralý povrch díla nátěry vodního skla nebo cementovou kaší situaci pískovcového materiálu jen zhoršily a definitivně změnili vzhled díla. Nikdo se v minulosti nenamáhal restaurovat původní barokní podobu povrchu díla. Hra na historický artefakt dostala velmi kvalitní modelaci sochy do zoufalého stavu. Proto současné restaurování studentkou Kristýnou Cvejnovou pokládám za vysvobození. Maximálně se jí podařilo sejmut cementovou vrstvu kryjící povrch poškozené modelace odstranit špatně provedené rekonstrukce nevhodným materiálem. Konsolidovala poškozený pískovec a modelaci plasticky retušovala. Rekonstruovala důležité chybějící části modelace a provedla barevnou retuš. Celek je v barvě pískovce, povrch je poškozený zvětralý, ale kompozice díla je dobře čitelná a dílo působí esteticky dobře. Přivítal bych ještě o stupeň preciznější plastickou i barevnou retuš detailů, tak aby byla podpořena jejich lepší čitelnost. Krásně proporčně komponovaná socha s vrcholně barokní modelací. Předpokládám, že dílo je restaurováno ke spokojenosti majitele a bude umístěno opět ve vstupu do zámku. Úplně dokončený stav uvidím asi až při obhajobě.

Štuková socha sv. Antonína Paduánského.

Před zahájením restaurování mi byl předložen studentkou vypracovaný stručný restaurátorský záměr a restaurátorská zpráva z restaurování v roce 1968. Závazné stanovisko patrně nebylo písemně zpracováno a všechny požadavky majitele byly asi tlumočeny na kontrolních dnech, kterých jsem se neúčastnil.

Dílo pochází patrně z domu na dnešním Jungmannově náměstí, po opravě bylo uloženo v depozitáři Muzea hlavního města Prahy, kam se také po dokončení restaurování opět vrátí. Plastika je velmi zajímavá a je škoda, že se nenašlo vhodné místo pro její umístění ve veřejném prostoru. Studentka správně přepracovala spodní část nevhodně opravenou v roce 1968. Dle požadavků majitele byly na soše ponechány jiné straší špatně provedené opravy a nově vytvořené rekonstrukce rukou jsou snímatelny. Socha je z depozitáře a do depozitáře se zase vrátí. Dílo bylo restaurováno dle požadavků majitele. Úplně dokončený stav uvidím asi až při obhajobě.

Poprsí z alabastru.

Drobná práce v alabastru pochází rovněž depozitních sbírek. Závazné stanovisko jsem neobdržel. Předpokládám, že vše bylo řešeno se zástupcem majitele přímo na kontrolních schůzkách. Byl vyčištěn povrch a špatně spojené části byly nově fixovány ve správně poloze. Dílo bylo restaurováno dle požadavků majitele. Socha je z depozitáře a do depozitáře se zase vrátí. Úplně dokončený stav uvidím asi až při obhajobě.

Teoretická práce

V rámci teoretické práce si studentka vyzkoušela tři vápenná pojiva a popsala svoje zkušenosti. Je to úplný začátek její kariéry a problematika minerálních pojiv je samozřejmě velmi rozsáhlá, v praxi ověřená a stále se vyvíjí. Jde o to, aby si pro vlastní restaurátorskou kariéru na základě zkušeností vybrala a ověřila vhodnou technologii a tu pak s úspěchem používala a rozvíjela. To je ale práce na roky praxe.

Celkově studentka Kristýna Cvejnová ve velmi krátkém čase bez možnosti příprav realizovala množství práce a ve všech případech se jí povedlo podstatně rehabilitovat uměleckou kvalitu svěřených uměleckých děl. Ke zkušenosti patří i pracné odstraňování zásahů opravářů minulosti, které jak sám vím zabere, tak polovinu času při realizaci.

Mgr. Filip Novotný akademický sochař a restaurátor

Mgr. Filip Novotný
akademický sochař a restaurátor
Na Maninách 1237/38, 170 00 Praha
Restaurátorská licence MKČR č. 8121/98
IČO: 68969724, DIČ: CZ7002252829
Tel.: 603461977, filipnovotny@tiscali.cz